

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

Vtrum illi qui non sunt exercitati in obseruantia præceptorum, debeant
religionem ingredi? 1

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

Utrum illi, qui non sunt in præceptis exercitati, debeant ingredi religionem?

908
quolibet 4.
ar. 2. Et
op 17. c. 2
usque ad
10. inclu-
sive.

AD primum sic proceditur. Videtur, quod non debeant religionem ingredi, nisi illi qui sunt in præceptis exercitati. Dominus enim consilium perfectionis dedit adolescenti, qui dixerat se præcepta à iuventute seruasse. Sed à Christo sumpsit initium omnis religio. Ergo videtur quod non sint ad religionem admittendi, nisi qui sunt in præceptis exercitati.

¶ 2 Præterea, Gregorius dicit super Ezechielem *, Nemo repente fit summus: sed in bona conuersatione à minimis quis inchoat, ut ad magna perueniat. Sed magna sunt consilia quæ pertinent ad perfectionem vitæ, minora autem præcepta sunt quæ pertinent ad communem iustitiam. Ergo videtur quod non debeant aliqui ad obseruantiam consiliorum religionem intrare, nisi prius fuerint in præceptis exercitati.

¶ 3 Præterea, Sicut ordines sacri habent quandam excellentiam in ecclesia, ita & religionis status. Sed sicut Gregorius scribit Anglorum episcopo *, & habetur in Decretis, dist. 48. Ordinate ad summi loci fastigia postpositis gradibus per abrupta querit ascensum. Scimus autem quod adificati patientes non prius tignorum pondus accipiunt, nisi à nouitatis suæ humore siccentur, ne si ante pondera quam solidentur accipiant, cunctam simul fabricam deponant. Ergo videtur quod non debeant aliqui ad religionem transire, nisi in præceptis sint exercitati.

¶ 4 Præterea, Super illud Psalmi, Sicut ablactatus est super matrem suam, dicit glossa † In utero matris ecclesiæ, primo concipimur, dum fidei rudimenta instruimur. Inde quasi in utero eiusdem alimur, in iisdem primordijs proficientes. Deinde in lucem educimur.

In Regi-
stro li. 7.
c. 110. u.
med. Et
habetur
d. 48. c. Si-
cus Neo-
phytus.

Psa. 120.
gloss. ord.
ibid.

mur, dum per baptismum regeneramur. Deinde quasi manibus ecclesie portamur, & lacte nutrimur, cum post baptismum in bonis operibus informamur, & lacte spiritualis doctrine proficiendo nutrimur, donec iam grandiusculi à lacte matris accedamus ad mensam patris; id est, à simplici doctrina ubi prædicatur, Verbum caro factum est, accedamus ad Verbum patris in principio apud Deum. Et postea subdit, Quia nuper baptizati in Sabbato sancto, quasi manibus Ecclesie gestantur, & lacte nutriuntur usque ad Pentecosten: quo tempore nulla difficulta indicuntur, non ieiunatur, non media nocte surgitur. Postea Spiritu paracleto confirmati, quasi ab lactari, incipiunt ieiunare, & alia difficulta seruare. Multi verò hunc ordinem peruertunt, vt hæretici, & schismatici, se ante tempus à lacte separantes: vnde extinguuntur. Sed hunc ordinem peruertere videntur illi qui religionem intrant, vel alios ad intrandum inducunt, antequam sint in faciliore obseruantia præceptorum exercitati. Ergo videtur, quòd sint hæretici, vel schismatici.

¶ 5 Præterea, A prioribus ad posteriora est transeundum. Sed præcepta sunt priora consiliis: quia sunt communiora, vt pote à quibus non conuertitur existendi consequentia. Quicumque enim seruat consilia, seruat præcepta, sed non conuertitur. Congruus autem ordo est, vt à prioribus ad posteriora transeat. Ergo non debet aliquis transire ad obseruantiam consiliorum in religione, nisi prius sit exercitatus in præceptis.

SED contra est, quod Dominus Matthæum publicanum, qui in obseruantia præceptorum exercitatus non erat, ad consiliorum obseruantiam aduocauit. Dicitur enim Lucæ quinto, quòd relicto omnibus secutus est eum. Non ergo est necessarium, quòd ante aliquis exerceatur in obseruantia præceptorum, quàm transeat ad perfectionem consiliorum.

9. præc.
ar. 1.

RESPONDEO dicendum, quod sicut ex supra dictis patet *, status religionis est quoddam spirituale exercitium ad consequendam charitatis perfectionem: quod quidem fit in quantum per religionis obseruantias auferuntur impedimenta perfectæ charitatis. Hæc autem sunt quæ implicat affectum hominis ad terrena. Per hoc autem quod affectus hominis implicatur ad terrena, nõ solum impeditur perfectio charitatis, sed interdum etiam ipsa charitas perditur, dum per inordinatam conuersionem ad bona temporalia, homo aueritur ab incommutabili bono, mortaliter peccando. Vnde patet quod religionis obseruantia sicut tollunt occasiones peccandi, sicut patet quod per ieiunium, uigilias, & obedientiam, & alia huiusmodi retrahitur homo à peccatis gula, & luxuria, & à quibuscumque alijs peccatis. Et ideo religionem ingredi non solum expedit his qui sunt exercitati in præceptis, ut ad maiorem perfectionem perueniant, sed etiam his qui non sunt exercitati, ut facilius peccata vitent, & perfectionem assequantur.

Gl or. ib.
ex Hier.
super illud Mat.
19. Hæc
cõa seruauit. t. 9
Tra. 8 in
Mat non
multũ re
motè ante
med.
20. 3.

Ad primum ergo dicendum, quod Hieron. dicit super Math. * Mentitur adolefcens dicens, Hæc omnia seruauit à iuuentute mea. Si enim hoc quod possum est in mandatis, Diliges proximum (cum sicut teipsum, opere compleffet, quomodo postea audiens, Vade, vende omnia quæ habes, & da pauperibus, tristis recessisset? Sed intelligendum est eum mentitum fuisse quantum ad perfectam obseruantiam huius præcepti. Vnde Origenes super Math. † dicit quod scriptum est in Euangelio quodam, quod dicitur secundum Hebræos, si placeat alicui suscipere illud, quod cum Dominus dixisset ei, Vade & vende omnia quæ habes, cepit diues scalpere caput suum, & dixit ad eum Dominus, Quomodo dicis, feci legem, & prophetas, cum scriptum sit in lege, Diliges proximum tuum sicut teipsum? Et ecce multi fratres tui filij Abraham amici sunt stercore, morientes præ fame, &

domus tua plena est multis bonis, & non egreditur omnino aliquid ex ea ad eos. Itaque Dominus redarguens eum dicit, Si vis perfectus esse, vade, &c. Impossibile est enim implere mandatum quod dicit, Diliges proximum tuum sicut teipsum, & esse diuitem, & maximè tantas possessiones habere. Quod est intelligendum de perfecta impletione huius præcepti. Imperfectè autem & communi modo verum est eum obseruasse præcepta. Perfectio enim principaliter in obseruantia præceptorum charitatis consistit, ut supra habitum * est. Ut ergo Dominus ostenderet perfectionem consiliorum vtilem esse & innocentibus & peccatoribus, non solum vocauit adolescentem innocentem, sed etiam Matthæum peccatorem. Sed tamen Matthæus secutus est vocantem, non autem adolescens: quia facilius conuertuntur ad religionem peccatores, quàm illi qui de sua innocentia præsumunt, quibus dicit Dominus Math. 21. Publicani, & meretrices præcedunt vos in regno Dei.

9.184. a.
3.

Ad secundum dicendum, quòd summum, & in finem tripliciter accipi possunt. Vno modo in eodem statu, & in eodem homine: & sic manifestum est quòd nemo repente fit summus, quia vnusquisque rectè viuens toto tempore vitæ suæ proficit, ut ad summum perueniat. Alio modo per comparisonem ad diuersos status. Et sic non oportet ut quicumque vult ad superiorem statum peruenire, à minori incipiat, sicut non oportet, ut quicumque vult esse clericus, prius in laicali vita exerceatur. Tertio modo quantum ad diuersas personas. Et sic manifestum est, quòd vnus statim incipit non solum ab altiori statu, sed etiam ab altiori gradu sanctitatis, quàm sit summum ad quod alius peruenit per totam vitam suam. Vnde Gregor.* dicit in 2. Dialog. Omnes agnoscant à quanta Benedictus puer conuersationis gratia, & perfectione cepisset.

et p. in lo
post p. in.
et dicitur
ex 4 13 1.
ar. 6.

Ad tertium dicendum, quòd sicut supra dictum est, ordines sacri præexigunt sanctitatem. Sed status

religionis est exercitium quoddam ad sanctitatem affequentiam. Vnde pondus ordinum imponendum est parietibus iam per sanctitatem desiccatis. Sed pondus religionis desiccet parietes, id est homines, ab humore vitiorum.

Ad quartum dicendum, quod sicut manifeste ex verbis illius glossæ apparet, principaliter loquitur de ordine doctrinæ, prout transeundum est à facillioribus ad difficiliora. Vnde quod dicit quosdam hereticos, & schismaticos hunc ordinem peruertere, manifestum est ex sequentibus, ad ordinem doctrinæ pertinere. † Sequitur enim, Hic verò se seruasse (scilicet prædictum ordinem) dicit constringens se maledictio. Sic quasi non modo in alijs sui humilis, sed etiam in scientia, quia humiliter sentiebam, quia prius nutritus lacte, quod est Verbum carofactum, ut sic crescerem ad panem angelorum, id est, ad verbum, quod est in principio apud Deum. Exemplum autem quod in medio interponitur, quod nouiter baptizatis non indicitur ieiunium vsque ad Pentecosten, ostendit quod non sunt ex necessitate ad difficilia cogendi, antequam per Spiritum sanctum interius ad hoc instigentur, ut difficilia propria voluntate assumant. Vnde & post Pentecosten post receptionem Spiritus sancti, ieiunia celebrat Ecclesia. Spiritus autem sanctus, sicut Ambr. † dicit super Luc. non coercetur artibus, non finitur morte, non excluditur alio matris. Et Greg. dicit in Hom. † Pentecosten, Implet citharedum puerum, & Psalmistam facit; implet puerum abstinentem, & iudicem senum facit. Et postea subdit, Nulla ad discendum mora agitur, in omne quod voluerit. Mox enim ut tetigerit, mentem docet. Et sicut dicitur Eccl. 8. Non est in hominis potestate prohibere spiritum. Et Apostolus 1. ad Thesalon. 5. monet, Spiritum nolite extinguere. Et Actuum 7. contra quosdam dicitur, Vos semper Spiritui sancto restitistis.

Ad quintum dicendum, quod præceptorum quædam

gl. cit. in
arg.

l. 1. in Lu
cā, in tt.
de turba
si Zac. cō
fir. 5.
† Ho. 30.
in Euan.
nō remo
sō à sū.

dam sunt principalia, quæ sunt quasi fines præceptorum, & consiliorum, scilicet præcepta charitatis, ad quæ consilia ordinantur, non ita quod sine consilijs seruari non possint præcepta, sed ut per consilia perfectius obseruentur. Alia verò sunt præcepta secundaria, quæ ordinantur ad præcepta charitatis, ut sine quibus præcepta charitatis obseruari non possint omnino. Sic ergo perfecta obseruantia præceptorum charitatis præcedit intentione consilia, sed interdum tempore sequitur. Hic est enim ordo finis, respectu eorum, quæ sunt ad finem. Obseruantia verò præceptorum charitatis secundum communem modum, & similiter alia præcepta comparantur ad consilia, sicut commune ad proprium: quia obseruantia præceptorum potest esse sine consilijs, sed non conuertitur. Sic ergo obseruantia præceptorum communiter sumpta, præcedit ordine naturæ, consilia: non tamen oportet quod tempore, quia non est aliquid prius in genere, quam sit in aliqua specierum. Obseruantia verò præceptorum sine consilijs ordinatur ad obseruantiam præceptorum cum consilijs: sicut species imperfecta ad perfectam, sicut animal irrationale ad rationale. Perfectum autem naturaliter prius est imperfecto. Natura enim, ut Boetius dicit, à perfectis sumit initium. Nec tamen oportet quod prius obseruentur præcepta sine consilijs, & postea cum consilijs: sicut non oportet quod aliquis prius sit asinus quam sit homo, vel quod prius sit coniugatus quam sit virgo. Et similiter non oportet, quod aliquis prius seruet præcepta in seculo, quam transeat ad religionem, præsertim quia conuersatio secularis non disponit ad perfectionem religionis, sed magis impedit.

ARTIC. II.

Utrum debeant aliqui voto obligari ad religionis ingressum?

AD secundum sic proceditur. Videtur, quod non debeant aliqui voto obligari ad religionis ingressum. Per professionem enim voto aliquis religioni attrin-

Aaa 3 gitur.

909

§u 9 188

art. 5. Et

quol. 3. a.

11. op.

17. t. a. 11.

22. 13